



Innst. 314 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra arbeids- og sosialkomiteen

Dokument 8:76 S (2016–2017)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth om poliklinisk tilpasning av aktivitetshjelpemidler for barn og oppfølging på avstand

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det etableres et nasjonalt pilotprosjekt om poliklinisk tilpasning av aktivitetshjelpemidler og oppfølging på avstand, rettet mot barn med funksjonsnedsettelse.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Komiteen ba i brev av 30. mars 2017 om statsrådets vurdering av forslaget. Statsrådets svarbrev av 25. april 2017 følger vedlagt.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Dag Terje Andersen, Lise Christoffersen, Tove-Lise Torve og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Stefan Heggelund, lederen Arve Kambe, Bente Stein Mathisen og Bengt Morten Wenstøb, fra Fremskrittspartiet, Ingebjørg

Amanda Godskesen og Erlend Wiborg, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Venstre, Gunhild Berge Stang, og fra Sosialistisk Venstreparti, Kirsti Bergstø, viser til representantforslaget, hvor det innledes med at fysisk aktivitet er vesentlig for god helse. Det gjelder selvfølgelig også for alle grupper som har ulike funksjonsnedsettelse, og for noen av disse bør det være spesielt viktig å ha fokus på fysisk aktivitet som forebyggende tiltak.

Komiteen er også enig i at aktivitetshjelpemidler kan være et viktig bidrag til, og i mange tilfeller en forutsetning for, økt fysisk aktivitet blant barn og andre grupper med fysiske funksjonsnedsettelse. Det er også bakgrunnen for den satsing som har vært på slike aktivitetshjelpemidler.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet og Venstre, viser til statsrådets svarbrev av 25. april 2017 med kommentarer til representantforslaget. I svaret redegjør statsråden for hvordan ordningen fungerer i dag, med omfattende kartlegging og hvordan hjelpemiddelsentralene behandler saker. Det er slik at man i stor grad velger forskjellig ut ifra den enkelte brukers behov og forutsetninger nettopp for å oppnå det forslagsstillen også er opptatt av.

Flertallet merker seg at det i representantforslaget sies at mange brukere får tildelt aktivitetshjelpemidler som er uegnet og mangelfullt tilpasset. Det er alvorlig hvis påstanden stemmer. Det ville bety at brukere ikke får ta del i fysisk aktivitet og dermed går glipp av helsemessige og sosiale gevinster ved slik aktivitet. Det ville også bety at midler brukes feil og dermed er bortkastet.

Flertallet viser til at statsråden ikke er kjent med at det foreligger undersøkelser eller forskning som støtter dette i representantforslaget. Det signali-

seres allikevel en vilje til at Arbeids- og velferdsdirektoratet bør undersøke problemstillingen nærmere.

Flertallet mener at det er grunn til å se nærmere på om opplysninger i representantforslaget stemmer, men kan på det nåværende tidspunkt ikke se at det er grunnlag for å iverksette endringer i ordningen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til nødvendigheten av at alle har tilnærmet lik tilgang på hjelpemidler. Det var bakgrunnen for at ordningen ble utvidet til også å gjelde personer over 26 år av regjeringen Stoltenberg II. Hjelpemiddelområdet utvikles ved at nye typer hjelpemidler er tilgjengelige, og denne utviklingen baseres oftere på avansert teknologi. På andre områder er det behov for å utvikle nye typer hjelpemidler. For at dette arbeidet skal fortsette, er det, slike disse medlemmer ser det, behov for at større enheter enn kommunene har ansvaret for utvikling og tilrettelegging av hjelpemidler. Derfor er Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti imot å flytte ansvaret for hjelpemidler fra stat til kommune. Dette gjelder også for aktivitetshjelpemidler. For at utstyr skal kunne tilpasses den enkelte bruker, forutsetter disse medlemmer at det er tett kontakt mellom brukermiljøer, organisasjoner og institusjoner som Beitostølen helsesportsenter, Valnesfjord og andre som jobber tett på personer som bruker aktivitetshjelpemidler. Spesialtilpasset utstyr koster som regel langt mer enn utstyr til ikke-funksjonshemmede, og derfor må en så langt som mulig bidra til at utstyret fungerer slik at det blir benyttet.

Medlemene i komiteen frå Senterpartiet og Venstre viser til at det på dette feltet kan vere stor skilnad på teori og praksis og på kva lovverk som gjeld, og korleis dette blir implementert lokalt. Ut frå tilbakemeldingar frå aktørar på feltet, er desse medlemene kjende med at det er stor skilnad mellom ulike hjelpemiddelsentralar med tanke på korleis slike saker blir løyste. Dette skuldast både ulik kunnskap om dei ulike hjelpemidla og ulik praktisering av lovverket. Desse medlemene kjenner til at det blir arrangert kurs og samlingar for saksbehandlarar ved hjelpemiddelsentralane for å dele kunnskap og for å jobbe fram ei sams forståing av lovverket, noko som er positivt. På den andre sida ligg ansvaret for utprøving av og opplæring i hjelpe-

middel hos kommunane. I praksis er det fysioterapeutar eller ergoterapeutar som sit med dette ansvaret, og så vidt desse medlemene kjenner til, får desse yrkesgruppene lite om noko undervisning i bruk av dei ulike hjelpemidla under utdanninga si.

Desse medlemene meiner det er avgjerande at brukarar får kyndig hjelp og rettleiing i val og tilpassing av hjelpemiddel. Dette vil kunne medverke til auka aktivitet og deltaking i kvardagen for endå fleire. Samfunnet kan også spare store summar på at brukarane i langt større grad enn i dag får det rette hjelpemidlet rett tilpassa med ein gong. Desse medlemene meiner det kan vere føremålstenleg å få til eit pilotprosjekt med poliklinisk tilpassing av hjelpemiddel, og viser til representantforslaget.

Desse medlemene set på denne bakgrunn fram følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det etableres et nasjonalt pilotprosjekt om poliklinisk tilpassing av aktivitetshjelpemidler og oppfølging på avstand, rettet mot barn med funksjonsnedsettelse.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at det etableres et nasjonalt pilotprosjekt om poliklinisk tilpassing av aktivitetshjelpemidler og oppfølging på avstand, rettet mot barn med funksjonsnedsettelse.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:76 S (2016–2017) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth om poliklinisk tilpassing av aktivitetshjelpemidler for barn og oppfølging på avstand – vedlegges protokollen.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 23. mai 2017

Arve Kambe

leder

Ingebjørg Amanda Godskesen

ordfører

VEDLEGG**Brev fra Arbeids- og sosialdepartementet v/statsråd Anniken Hauglie til arbeids- og sosialkomiteen, datert 25. april 2017****Representantforslag fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth om poliklinisk tilpasning av aktivitetshjelpemidler for barn og oppfølging på avstand - Dokument 8:76 S (2016–2017)**

Jeg viser til brev av 30. mars 2017 der Arbeids- og sosialkomiteen ber om statsrådets vurdering av forslaget i dokument 8:76 S (2016–2017).

I dokument 8:76 S (2016–2017) blir det foreslått at det etableres et nasjonalt pilotprosjekt om poliklinisk tilpasning av aktivitetshjelpemidler og oppfølging på avstand, rettet mot barn med funksjonsnedsettelse.

Jeg er enig med representanten i at aktivitetshjelpemidler kan være et svært viktig bidrag til at både barn og voksne med funksjonsnedsettelse kan være i aktivitet og oppnå deltakelse og selvstendighet.

Aktivitetshjelpemidlene formidles i dag etter omfattende kartlegging. Funksjonsproblemer hos brukeren, brukerens nærmiljø og kompetansen hos blant annet brukere, foresatte, habiliterings- og rehabiliteringstjenesten og kommunen har betydning for hvordan hjelpemiddelsentralene behandler den enkelte saken. Dagens formidling er dermed preget av at man velger ulike tilnærminger avhengig av forhold ved den konkrete saken. Utprøvingen av hjelpemidlene foregår på hjelpemiddelsentralen eller i brukers nærmiljø. Brukerne kan også ta kontakt med leverandører for utprøving av produkter, dersom de ønsker det. I noen saker prøver brukerne ut ulike hjelpemidler over tid ved et av helsesportssentrene, som Beito-stølen eller Valnesfjord, eller ved spesialinstitusjoner, som Frambu senter for sjeldne diagnoser.

Kommunen har ansvar for opplæring i bruk av hjelpemidlene. Dette innebærer også oppfølging over tid. Kommunen kan be om bistand fra hjelpemiddelsentralen dersom de har behov for det. Noen hjelpemiddelsentraler arrangerer også aktivitetsdager, der brukere kan komme for å teste ut produkter og få veiledning i bruk av hjelpemidlene.

Representanten skriver at erfaringer de siste ti årene har vist til at mange brukere får tildelt aktivitetshjelpemidler som enten er uegnet eller mangelfullt tilpasset.

Arbeids- og velferdsdirektoratet er ikke kjent med at det foreligger undersøkelser eller forskning som dokumenterer at mange brukere får tildelt aktivitetshjelpemidler som enten er uegnet eller mangelfullt tilpasset. Aktivitetshjelpemidler blir rett nok i en del tilfeller levert tilbake til hjelpemiddelsentralene uten å ha vært brukt i særlig grad. Dette kan imidler-

tid skyldes andre forhold, blant annet at behovet for det konkrete hjelpemidlet ikke har vært tilstrekkelig utredet.

Det er med andre ord usikkert om det i dag er slike utfordringer i formidlingen av aktivitetshjelpemidler som representanten viser til. Vi har ikke tilstrekkelig kunnskap til å kunne fastslå at det er behov for å endre prosessene for formidling av slike hjelpemidler, og vi vet dermed heller ikke hvilke forhold som eventuelt bør forbedres. På denne bakgrunn vurderer jeg at det på nåværende tidspunkt ikke bør etableres et pilotprosjekt i tråd med forslaget i dokument 8:76 S (2016–2017).

Jeg ønsker imidlertid å se nærmere på problemstillingene representanten tar opp i sitt forslag, og vil be Arbeids- og velferdsdirektoratet om å foreta en kartlegging av hvordan formidlingen av aktivitetshjelpemidler fungerer i dag.

